

Novičnik ZeJN

Junij 2025, 30. izdaja

zejn.mope@gov.si

Začenja se druga analiza učinkov zelenega javnega naročanja v Sloveniji

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE začenja drugo analizo učinkov zelenega javnega naročanja v Sloveniji.

Analiza bo zajemala obdobje 2021–2024 in bo nadgradila prvo analizo iz leta 2022, ki je ocenila okoljske, ekonomske in družbene učinke naročil v obdobju 2018–2020.

Za izvedbo analize je bil izbran Inovacijsko-razvojni inštitut Univerze v Ljubljani, ki bo v sodelovanju z ministrstvom pripravil metodologijo, analiziral izbrane predmete (IT oprema, vozila, gradnja stavb) in predstavil rezultate v juniju 2026, na konferenci zelenega javnega naročanja.

Rezultati bodo podlaga za nadaljnji razvoj politik in izboljšanje podpornih orodij za javne naročnike in ponudnike.

Uspešno izvedeni delavnici o zelenem javnem naročanju projektiranja in gradnje stavb

V maju sta potekali dve delavnici, namenjeni javnim naročnikom, ki se soočajo z zelenim javnim naročanjem pri projektiranju in/ali gradnji stavb.

Udeleženci so ob konkretnih primerih iz prakse spoznavali možnosti vključevanja okoljskih zahtev, pravne podlage, pa tudi dileme in izzive, s katerimi se srečujejo pri pripravi razpisov.

Gradiva so dostopna na [povezavi](#).

Za vse predloge in pobude vam je na voljo kontaktna točka za predmete, ki vključujejo les: janja.ribic@gov.si

Napoved dogodka o javnem naročanju živil: izkušnje naročnikov in ponudnikov

22. avgusta bo v Ljubljani potekal strokovni dogodek, namenjen izmenjavi izkušenj, izzivov in dobrih praks v javnem naročanju živil. Dogodek bo združil naročnike in ponudnike, ki vsakodnevno sodelujejo pri zagotavljanju kakovostne in trajnostne prehrane v javnih ustanovah.

Vabimo vas, da že zdaj prispevate svoje predloge za teme, težave iz prakse ali vprašanja, ki bi jih želeli nasloviti na dogodku.

Svoje predloge lahko posredujete na matej.cerovsek@gov.si.

Mednarodna konferenca Stičišče krožnega gospodarstva – Slovenija 2025

Naše ministrstvo bo gostilo mednarodno konferenco Stičišče krožnega gospodarstva – Slovenija 2025, ki bo potekala od 10. do 12. septembra 2025 v Centru Rog v Ljubljani.

Na konferenci bodo predstavljene dobre prakse in aktualne inovacije na področju krožnega gospodarstva. Sodelovali bodo snovalci politik, podpornih sistemov ter izvajalci na terenu. Razprava bo osredotočena na vlogo odločevalcev, lokalnih skupnosti, podjetij in mladih pri krepitevi krožne ponudbe, povpraševanja ter prispevku krožnega gospodarstva k družbeni odpornosti.

Prijava je možna na [povezavi](#).

ESPR in uredba o baterijah – zakonodajni temelj prihodnjih ZeJN zahtev

Slovenski javni naročniki so v zadnjih letih že dobro spoznali pomen in pristope zelenega javnega naročanja, saj je Slovenija ena izmed držav, ki ga že zdaj izvaja na obvezni ravni. **Uredbi (EU) 2023/1542 in (EU) 2024/1781** pa prinašata pomemben premik na evropski ravni – na njuni podlagi bodo za širok nabor izdelkov **veljala obvezna pravila za zeleno javno naročanje v vseh državah članicah**.

Za javne naročnike je ključno, da so s temi spremembami pravočasno seznanjeni in da postopke postopoma prilagajajo zahtevam nove zakonodaje. V nadaljevanju so predstavljene vsebine in časovnica, ki bodo podlaga za obveznosti v prihodnjih postopkih naročanja.

Uredba (EU) 2024/1781 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke (ESPR)

Evropska komisija je 15. aprila 2025 sprejela prvi delovni program za izvajanje Uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke (ESPR), enega ključnih zakonodajnih instrumentov evropskega zelenega prehoda. ESPR, ki se uporablja od julija 2024, predstavlja temeljni okvir EU za izboljšanje trajnostnih lastnosti fizičnih izdelkov na enotnem trgu – izjema so le živila, krma in zdravila. Prvi petletni delovni program (2025–2029) določa **prve prednostne skupine** izdelkov, ki bodo v prihodnjih letih predmet podrobnejših okoljsko-tehničnih zahtev.

Mednje sodijo tekstilni izdelki/oblačila, pohištvo, žimnice, jeklo in železo, aluminij, pnevmatike, pa tudi širok nabor elektronskih in energijsko povezanih izdelkov. Za te skupine izdelkov bo Komisija pripravila t.i. delegirane akte, s katerimi bo določila **zahteve glede trajnosti, energijske učinkovitosti, vsebnosti recikliranih materialov, zmogljivosti, življenjske dobe ter drugih ključnih okoljskih lastnosti**.

Komisija je v delovnem programu določila tudi časovni okvir za sprejem podrobnejših ukrepov. Ti naj bi se sprejemali po naslednji časovnici:

Skupina izdelkov / ukrep	Okvirna vsebina ukrepov	Predviden sprejem
Železo in jeklo 	Zmanjšanje emisij in rabe virov, več recikliranja ter krepitev inovacij in strateške avtonomije. Ukrepi bodo dopolnjevali ETS, CBAM in pobudo za zeleni jekleni certifikat v okviru Clean Industrial Deal.	2026
Tekstilni izdelki in oblačila 	Podaljšanje življenjske dobe, boljša raba materialov, zmanjšanje vplivov na okolje (voda, odpadki, energija). Uskladitev z zakonodajo o označevanju tekstila.	2027
Pnevmatike 	Dopolnitev obstoječe zakonodaje (kot Uredba (EU) 2020/740 o označevanju pnevmatik) z ukrepi za večjo reciklabilnost, vsebnost recikliranih materialov ter ravnanje z izrabljenimi pnevmatikami.	2027

Aluminij 	Spodbujanje rabe sekundarnih surovin, reciklabilnost, zmanjšanje emisij, dopolnitev obstoječih podnebnih in okoljskih ukrepov (ETS, CBAM).	2027
Popravlljivost (horizontalna zahteva) 	Predvidoma za izdelke kot potrošniška elektronika in mali gospodinjski aparati; krožnost rabe (kritičnih) surovin, vpliv na podnebne spremembe, ciljno usmerjene zahteve glede trajnosti (zanesljivosti).	2027
Pohištvo 	Izboljšanje učinkovitosti rabe virov in zmanjšanje okoljskih vplivov proizvodnje in dobave (podnebne spremembe, zakisljevanje, evtrofikacija, vplivi na zrak, tla in biotsko raznovrstnost).	2028
Žimnice 	Podaljšanje življenjske dobe, zmanjšanje količine odpadkov, večja učinkovitost materialov.	2029
Reciklirana vsebnost in reciklabilnost EE-opreme (horizontalna zahteva)	Zahteve glede vsebnosti recikliranih materialov in možnosti recikliranja elektronskih izdelkov.	2029
Izdelki, povezani z energijo (I6)	Zahteve za okoljsko primerno zasnovo, energijska nalepka.	2025–2030

Ti akti bodo tudi **osnova za obveznosti v postopkih javnega naročanja**. Ko bodo delegirani akti za posamezne skupine izdelkov sprejeti, bodo z izvedbenimi akti določene **minimalne zahteve, ki jih bodo naročniki morali upoštevati pri njihovem naročanju**. Te zahteve bodo lahko oblikovane kot tehnične specifikacije, merila za oddajo naročila, pogoji za izvedbo naročila ali cilji. Osnova bodo najvišji razredi učinkovitosti, merila pa bodo v postopkih ocenjevanja morala nositi med 15 % in 30 % teže. Uredba stremi k cilju, da bo na letni ali večletni osnovi najmanj 50 % vseh naročil na ravni javnih naročnikov ali na skupni nacionalni ravni zajemalo najbolj trajnostne izdelke.

Med pomembnimi novostmi uredbe je tudi uvedba **digitalnega potnega lista izdelka (Digital Product Passport)**, ki bo omogočal celovito sledenje okoljskim značilnostim izdelka skozi njegov celoten življenjski cikel. Ta potni list bo vseboval podatke o materialni sestavi, ogljičnem odtisu, možnosti popravila, recikliranja in drugih relevantnih informacijah. Uporabljali ga bodo tako potrošniki kot javni organi, proizvajalci, distributerji in nadzorni organi, s predvidenim **začetkom v 2027 in obvezno od 2030 naprej**.

SAMO1PLANET
CARE4CLIMATE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

Uredba (EU) 2023/1542 o baterijah in odpadnih baterijah

Zaradi vse večje uporabe baterij v prometu, tehnologiji in industriji je EU avgusta 2023 sprejela novo Uredbo o baterijah in odpadnih baterijah, ki zaostruje pravila glede njihove sestave, označevanja, trajnosti in recikliranja. Slovenija je tudi že sprejela **Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o baterijah in odpadnih baterijah**, ki določa pristojne organe za nadzor nad izvajanjem evropskih pravil, postopke poročanja ter sankcije za kršitve.

Nova pravila ne zadevajo le proizvajalcev, saj bodo pomembno vplivala tudi na **pogoje za javno naročanje**.

Kot določa Uredba, bo Evropska komisija postopoma sprejemala delegirane akte, s katerimi bo določila tehnične okoljske zahteve za posamezne vrste baterij. Ti akti bodo med drugim vsebovali metodologijo za izračun ogljičnega odtisa, minimalne deleže recikliranih materialov ter zahteve glede zmogljivosti in trajnosti.

Ko bo Komisija sprejela zadnjega od delegiranih aktov določenih v členih 7(2), četrti pododstavek, točka (a), 8(1), 9(2) in 10(5), predvidoma leta 2030, bo imela dvanajst mesecev časa, da na njihovi podlagi pripravi še delegirane akte, v katerih bodo določena **merila za javno naročanje baterij in povezanih izdelkov**.

Naročniki bodo nato obvezani, da pri pripravi razpisov **upoštevajo ta merila ter v dokumentacijo vključujejo sklice na delegirane akte, ki jih določajo**. To pomeni, da bodo morali pri nakupu **vseh kategorij baterij, zajetih v členih 7 do 10 Uredbe** (industrijskih baterij, baterij za električna vozila, baterij za lahka vozila, baterije za zagon, osvetljavo in vžig (baterij SLI) in prenosnih baterij), ter izdelkov, ki vsebujejo baterije (kot opredeljeni v Direktivi 2012/19/EU), upoštevati okoljske in trajnostne kriterije.

Delegated & Implementing Acts scheduled by the Battery Regulation

